

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความรู้เกี่ยวกับความเจ็บป่วย การสนับสนุนทางสังคม และความรู้สึก
ไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของเด็กวัยรุ่นเอส แอล อี

ผู้เขียน นางสาวบัณฑิตา นฤมาณเดชะ

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีพรรณ กันธวัง	ประธานกรรมการ
อาจารย์เนตรทอง	นามพรม กรรมการ

บทคัดย่อ

โรคเอส แอล อีในเด็กวัยรุ่น เป็นโรคเรื้อรังที่คุกคามต่อชีวิตและส่งผลกระทบต่อจิตใจของเด็กวัยรุ่นอย่างมาก โดยเฉพาะมีความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย ความรู้เกี่ยวกับความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของเด็กวัยรุ่นเอส แอล อี ยังมีน้อย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับความเจ็บป่วย การสนับสนุนทางสังคม และความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับความเจ็บป่วยกับความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของเด็กวัยรุ่นเอส แอล อี และความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของเด็กวัยรุ่นเอส แอล อี โดยใช้ทฤษฎีความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของมิเชล (Mishel, 1988) และใช้แนวคิดการสนับสนุนทางสังคมของคอบบ์ (Cobb, 1976) ร่วมกับแนวคิดการสนับสนุนทางสังคมของเซฟเฟอร์ และคณะ (Schaefer, et al., 1985) เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่นเอส แอล อี ที่มีอายุระหว่าง 10 – 15 ปี เข้ารับการตรวจรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมาและโรงพยาบาลศรีนครินทร์ ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2550 จำนวน 90 ราย เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบประเมินความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของเด็กป่วยเรื้อรัง

แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับความเจ็บป่วยของเด็กวัยรุ่นเอส แอล อี และแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมของเด็กวัยรุ่นเอส แอล อี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ สเปียร์แมน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

เด็กวัยรุ่นเอส แอล อี เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.80) มีความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยอยู่ในระดับปานกลาง และมีความรู้เกี่ยวกับความเจ็บป่วยในระดับมาก (ร้อยละ 97.80)

เด็กวัยรุ่นเอส แอล อี ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 81.10) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ด้านทรัพยากรด้านการมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ด้านการยอมรับเห็นคุณค่า และด้านข้อมูลข่าวสารในระดับมาก (ร้อยละ 97.80 82.20 75.60 72.20 และ 68.90 ตามลำดับ) ผู้ที่ให้การสนับสนุนทางสังคมแก่เด็กวัยรุ่นเอส แอล อี ด้านอารมณ์ (ร้อยละ 95) ด้านการยอมรับเห็นคุณค่า (ร้อยละ 77.56) และด้านทรัพยากร (ร้อยละ 56.67) มากที่สุดคือบิดามารดา ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมากที่สุดคือเพื่อน (ร้อยละ 95.28) และด้านข้อมูลข่าวสารมากที่สุดคือแพทย์ (ร้อยละ 75.93)

ความรู้เกี่ยวกับความเจ็บป่วยของเด็กวัยรุ่นเอส แอล อี มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_s = -0.467$) การสนับสนุนทางสังคมโดยรวมและการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารที่เด็กวัยรุ่นเอส แอล อี ได้รับ มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับสูงกับความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของเด็กวัยรุ่นเอส แอล อี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_s = -0.746$ และ -0.733 ตามลำดับ) และการสนับสนุนทางสังคมด้านการยอมรับเห็นคุณค่า ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ด้านทรัพยากร และด้านอารมณ์ มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของเด็กวัยรุ่นเอส แอล อี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_s = -0.581$ -0.520 -0.494 และ -0.475 ตามลำดับ)

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ช่วยให้พยาบาลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความรู้เกี่ยวกับความเจ็บป่วย การสนับสนุนทางสังคมและความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของเด็กวัยรุ่นเอส แอล อี ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับความเจ็บป่วยกับความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของเด็กวัยรุ่นเอส แอล อี และความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของเด็กวัยรุ่นเอส แอล อี และนำไปใช้ในการวางแผนการพยาบาลเด็กวัยรุ่นเอส แอล อี ที่เหมาะสมต่อไป และผลวิจัยนี้ไปใช้เป็นข้อมูลในการศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของเด็กวัยรุ่นเอส แอล อี ต่อไป

Thesis Title	Knowledge Regarding Illness, Social Support, and Illness Uncertainty Among Adolescents with Systemic Lupus Erythematosus		
Author	Miss Bantita Naruemandecha		
Degree	Master of Nursing Science (Pediatric Nursing)		
Thesis Advisory Committee			
	Assistant Professor Dr. Seepan Kantawang		Chairperson
	Lecturer Nethong Namprom		Member

ABSTRACT

Systemic Lupus Erythematosus (SLE) in adolescents is a chronic and life-threatening disease. Adolescents are psychologically affected and this includes having uncertainty in their illness. Little is known related to illness uncertainty of adolescents with SLE. Therefore, the purposes of this correlational descriptive study were to describe adolescents' knowledge regarding illness, social support, and illness uncertainty, and to explain the relationships between knowledge regarding illness and illness uncertainty, and between social support and illness uncertainty. Illness uncertainty theory by Mishel (1988), social support concepts of Cobb (1976) and Schaefer, et al. (1985) were used as the study framework. The study sample included 90 adolescents with SLE age between 10 to 15 years at outpatient departments of Maharat Nakorn Ratchasima and Srinagarind hospitals during August to November 2007. Purposive sampling was used to select the sample. Three instruments were used for data collection; Knowledge Regarding Illness Scale, Social Support Scale, and Children's Uncertainty in Illness Scale. The data were analyzed using descriptive statistics and Spearman rank correlation coefficient. Findings of this study were as follows.

Almost all adolescents with SLE (97.80%) reported having illness uncertainty at a moderate level and knowledge regarding illness at a high level (97.80%).

The majority of adolescents with SLE (81.10%) reported receiving overall social support at a high level. For each dimension of their social support, most of them reported receiving emotional, tangible, social network, esteem, and information support at a high level (97.80%, 82.20%, 75.60%, 72.20%, and 68.90%, respectively). Parents were the largest source of the adolescents' emotional support (95%), esteem support (77.56%), and tangible support (56.67%). Friends were the largest source of social network (95.28%). Physicians were the largest source of information support (75.93%).

There was a significant negative relationship between knowledge regarding illness and illness uncertainty at a moderate level ($r_s = -.467, p < .01$). There were significantly high negative relationships between overall social support and illness uncertainty as well as information support ($r_s = -.746, \text{ and } -.733, p < .01, \text{ respectively}$). In addition, there were significantly negative relationships between illness uncertainty and esteem, social network, tangible, and emotional support at a moderate level ($r_s = -.581, -.520, -.494, \text{ and } -.475, p < .01, \text{ respectively}$).

The study results provide nurses with an understanding of knowledge regarding illness, social support, and illness uncertainty among adolescents with SLE as well as their relationships. Nurses can use this understanding in planning appropriate nursing care. Further studies on factors influencing illness uncertainty of adolescents with SLE are recommended.